

MINISTERSTWO
KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO
I SPORTU

DEPARTAMENT WŁASNOŚCI
INTELEKTUALNEJ I MEDIÓW

Katarzyna Falkowska-Gołębiowska
Dyrektor

Warszawa, 11 maja 2021 r.

DWIM-WA.552.13.2021.MA

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Szanowni Państwo,

w odpowiedzi na petycję z dnia 4 lutego 2021 r., przekazaną przez Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii, udzielam następujących wyjaśnień w zakresie kompetencji Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, tj. w odniesieniu do punktu 5 Petycji.

Eksploatacja utworów i przedmiotów praw pokrewnych w zakresie wykraczającym poza granice dozwolonego użytku wiąże się z koniecznością uiszczenia odpowiedniego wynagrodzenia na rzecz podmiotów uprawnionych. Jeżeli z powodu nadzwyczajnych okoliczności, a do takich bez wątpienia należy epidemia COVID-19, ogólna sytuacja przedsiębiorcy uległa znacznemu pogorszeniu lub zaprzestał on eksploatacji utworów i przedmiotów praw pokrewnych, umowy z organizacjami zbiorowego zarządzania powinny być renegocjowane lub wypowiedziane. Należy uznać, iż umorzenie na mocy ustawy roszczeń wynikających z zawartych umów, budziłoby wątpliwości, jako w dalekim stopniu ingerujące w zasadę swobody ich zawierania. Same organizacje zbiorowego zarządzania dostrzegają natomiast problem spadających wpływów w różnych branżach i oferują różnego rodzaju rozwiązania.

Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 568) (dalej jako: Ustawa) wprowadziła natomiast do Ustawy wymienionej w jej tytule art. 15l, zgodnie z którym w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, od Informacja dotycząca zasad przetwarzania danych osobowych przez Administratora oraz praw osób, których dane są przetwarzane została zamieszczona na stronie <http://bip.mkidn.gov.pl> w zakładce ochrona danych osobowych.

przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców *wstrzymuje się pobieranie wynagrodzeń dla organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi wynikających z umowy, której przedmiotem jest korzystanie z utworów lub przedmiotów praw pokrewnych lub pobór wynagrodzenia za takie korzystanie, a wynagrodzenia te nie są określane jako wprost zależne od faktycznego przychodu lub dochodu tego podmiotu za świadczenie przez niego usług w danym okresie.* Wstrzymanie poboru dotyczy także opłat abonamentowych, o których mowa w ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych. Dodatkowe warunki zastosowania omawianego przepisu w przypadku danego przedsiębiorcy zostały określone w ust. 2 i są to: 1) świadczenie przez przedsiębiorcę przed wejściem w życie ww. ustawy usług „w miejscu, które umożliwia zapoznanie się przez jego klientów z utworami lub przedmiotami praw pokrewnych”, 2) bycie płatnikiem przedmiotowych wynagrodzeń i opłat, 3) uiszczenie przedmiotowych wynagrodzeń i opłat za okresy rozliczeniowe przypadające przed dniem 8 marca 2020 r.

Omawiana regulacja wstrzymała zatem z dniem 8 marca 2020 r. pobór wynagrodzeń inkasowanych przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi, przede wszystkim z tytułu publicznego odtwarzania utworów i przedmiotów praw pokrewnych w restauracjach, barach, sklepach, salonach fryzjerskich, klubach tanecznych i fitness, hotelach i wielu innych miejscach.¹

W zakresie opłat abonamentowych, należy wskazać, iż art. 151 Ustawy posługuje się sformułowaniem „wstrzymuje się” pobieranie opłat. Tym samym obowiązek uiszczenia opłat abonamentowych w okresie stanu zagrożenia epidemicznego zostaje odroczony w czasie. Abonenci na podstawie ww. przepisu Ustawy nie zostali zwolnieni z obowiązku uiszczenia opłat abonamentowych za okres trwania stanu zagrożenia epidemicznego, a jedynie uzyskali możliwość dokonania płatności z tytułu opłat abonamentowych w późniejszym okresie. Zauważyć należy, iż ustawa z dnia 21 kwietnia 2005. o opłatach abonamentowych przewiduje system zwolnienia z opłaty abonamentowej. Przepis art. 4 ust. 1 w sposób szczegółowy i wyczerpujący określa grupy, które mogą zostać zwolnione z obowiązku uiszczenia opłat abonamentowych po złożeniu odpowiedniego oświadczenia, o którym mowa w art. 4 ust. 3. Ustawa nie wprowadziła nowego typu zwolnień z opłat abonamentowych, tym samym po ustaniu okresu zagrożenia epidemicznego abonenci zobowiązani będą do uiszczenia opłat abonamentowych za okresy, w których opłat tych nie uiszczały na podstawie art. 151.

Omawiany przepis został zmieniony z dniem 16 grudnia 2020 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 2255). Od tego dnia wstrzymanie poboru wynagrodzeń i opłat dotyczy jedynie przedsiębiorców, których obowiązuje zakaz prowadzenia działalności na podstawie art. 46a

Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu nie ma kompetencji do wydawania wiążących interpretacji tych przepisów, jednakże pozostaje na stanowisku, że wstrzymanie poboru nie oznacza umorzenia zobowiązań powstałych w omawianym okresie.

i art. 46b pkt 1-6 i 8-12 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, dodatkowe przesłanki określone w art. 15l ust. 2 nie uległy natomiast zmianie. Jednocześnie wprowadzony został nowy przepis w art. 15l ust. 4, zgodnie z którym w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii przedsiębiorca, którego nie dotyczy ww. zakaz, może żądać obniżenia wynagrodzenia dla organizacji zbiorowego zarządzania *proporcjonalnie do obniżenia jego przychodu w stosunku do przychodu uzyskanego w tym samym okresie rozliczeniowym w roku przed ogłoszeniem stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii*. W tym zakresie szczegółowych wyjaśnień o zastosowaniu w praktyce ww. regulacji (obniżenia wynagrodzenia) mogą udzielić właściwe organizacje zbiorowego zarządu prawami autorskimi lub prawami pokrewnym.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Falkowska-Gołębiowska

